

Individualisering in de voetbalsport

EEN ANALYSE OVER SPELERS BIJ MODERNE EN FLEXIBELE
VOETBALVERENIGING FC URBAN

JORIS VLAAR

Masterthesis Sociologie – Grootstedelijke Vraagstukken en Beleid

Auteur: Joris Vlaar - 669536

Begeleider: Freek de Haan

Datum: 25-06-2023

Woorden: 9995

Abstract

In dit onderzoek wordt ingegaan op de invloed die individualisering heeft op de motivatie en beleving van voetballers. FC Urban, een aanbieder van flexibele voetbalwedstrijden wordt hierbij als casus genomen doordat het een belichaam is van de individualiseringstrend in de sport. In totaal zijn 10 actieve spelers van FC Urban geïnterviewd. Individualisering zorgt in dit geval voor een afname van het belang van collectieven, een vorm van zeer fluïde en lichte gemeenschappen en een andere spelbeleving, waar individueel plezier maken en fit blijven de belangrijkste motieven tot deelname vormen. De sociale component van voetbal is er wel, maar wordt ook op geheel andere wijze beleefd dan bij traditionele clubs. FC Urban brengt diverse mannen samen, maar brengt ze niet per se dichter bij elkaar.

Key words: *Individualisering, Flexibilisering, Motivatie, Lichte gemeenschappen, Beleving, Collectief, Individu.*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Theoretisch Kader	4
2.1 Relaties en netwerken	4
2.1.1 Sociale netwerktheorie	4
2.1.2 Sociale integratie	4
2.2 Individualisering	5
2.2.1 Individualisering op maatschappelijk vlak	5
2.2.2 Individualisering op individueel vlak	6
2.2.3 Individualisering op economisch vlak	7
2.3. De buurt en plaats	7
2.4 Motivatie	8
2.5 Digitalisatie	9
2.6 Synopsis	9
3. Methodologie	10
3.1 Onderzoeksontwerp	10
3.2 Participanten en procedure	10
3.3 Opzet van het interview	11
3.4 Data-analyse methode	11
3.5 Ethische overwegingen	12
4. Resultaten	12
4.1 Flexibiliteit	12
4.2 Individuele motieven	13
4.3 FC Urban en de traditionele voetbalclub	14
4.4 Beleving	15
4.4.1 Wedstrijd	15
4.4.2 Sociale interacties	15
4.5 FC Urban als gemeenschap	16
5. Conclusie	17
6. Discussie	18
7. Referenties	19
Appendix 1: Topiclijst	22

1. Inleiding

Na een sterke daling in het aantal sportende mensen tijdens de coronaperiode is het totaal aantal sporters in Nederland weer aan het toenemen (NOC*NSF, 2023). Door een verscheidenheid aan maatregelen die zowel clubs en verenigingen als de individuele sporters hebben geraakt, is het aantal mensen dat één keer per week sport nog niet teruggekeerd op het oude niveau. Zowel in het NOC*NSF rapport als in verschillende kranten (NRC & Volkskrant) wordt gesproken over een 'beweegcrisis', met name onder jongeren, als uitvloeisel van de coronacrisis.

De COVID-19 pandemie heeft bij veel mensen voor een verandering in levensstijl en daarmee samenhangende fysieke activiteit gezorgd (Hall et al., 2021). De Nederlander sport weer vaker, maar doet dit ook steeds meer individueel, zonder deel uit te maken van een vereniging die georganiseerde sport mogelijk maakt. Individuele sporten als fitness en hardlopen behoren tot de meest beoefende sporten in Nederland. Naast het opkrabbende aantal sportende Nederlanders is er echter een andere trend waarneembaar. Deze ontwikkeling is ook in andere landen als Engeland en Canada waarneembaar en beschrijven een individualiseringsslag binnen de manier waarop mensen sport beoefenen (Harris et al., 2017; Gemar, 2020). Putnam (2015) beschreef dat het gemeenschapsleven in de Verenigde staten een steeds minder grote rol is gaan spelen in de voorbije decennia en dat mensen bezigheden in hun vrije tijd vaker alleen uitvoeren. Ook in het sportleven lijkt hier dus in eerste instantie sprake van te zijn. Door verschillende maatschappelijke ontwikkeling heeft de mens meer behoefte aan het vervullen van de eigen wensen en verlangens, waarbij bovendien op verschillende momenten/niveaus, van werk tot vrije tijd, flexibiliteit wordt gevraagd (Chung & Van der Lippe, 2020). Aanbieders en organisatoren van sport lijken op de toegenomen vraag naar flexibiliteit te zijn ingesprongen en bieden sporten op steeds meer verschillende manieren aan. Ook teamsporten, die per definitie niet individueel beoefend worden, worden in verschillende vormen aangeboden om aan de behoefte van de consument te voldoen. Een voorbeeld van de geïndividualiseerde tegenhanger van een voetbalvereniging is 'FC Urban', een website en app van een bedrijf dat wedstrijden door de hele stad organiseert waaraan mensen voor een vast bedrag per maand kunnen deelnemen. In een interview met het AD vergelijkt oprichter Lamme de sportapp met het nieuwe tv kijken, dat ook steeds vaker 'on-demand' gebeurt (Taha, 2019). Een team bestaat bij FC Urban uit een minder sterk netwerk doordat de kans erg groot is dat niet iedereen elkaar kent, wat bij een vast voetbalteam minder het geval zal zijn. Hiermee rijst de vraag of de individualisering en flexibilisering binnen teams invloed heeft op de motivatie van personen om te gaan sporten, en hoe zij deze teamsporten beleven.

Sport is een kernwaarde van een gezonde levensstijl en is een zeer geschikte manier om zowel het lichaam als de geest in vorm te houden (Pluhar et al., 2019). Met name georganiseerde sport wordt geassocieerd met afname van symptomen van depressie, een toename van de eigenwaarde en betere sociale vaardigheden (Eime et al., 2013). Hoewel het grootste gedeelte van de Nederlanders individueel en ongeorganiseerd sport, lijkt de georganiseerde teamsport een positiever effect te hebben op zowel het welzijn van de individu als van de groep. Teamsporten hebben naast een lichamelijke- en mentale- ook een sociale functie. Het kan zorgen voor een gedeelde sociale identiteit en biedt een geschikte manier voor het vormen en onderhouden van netwerken waar iedereen binnen het team ten minste één overeenkomst heeft. De mogelijkheid tot het creëren en onderhouden van sociaal kapitaal geeft teamsporten zijn maatschappelijke waarde (Palowski & Schüttoff, 2019). Of er bij de individuele participatie aan teamsporten sprake is van eenzelfde soort gemeenschapsgevoel en wat voor invloed dat heeft op de manier waarop mensen de sport ervaren is echter de vraag.

Sportconsumptie en -participatie is een veel bestudeerd onderwerp en de redenen waarom mensen sporten zijn uitgebreid belicht in de wetenschappelijke theorie (Wicker et al., 2012). Over de positieve effecten van sportbeoefening, op welke manier dan ook, zijn wetenschappers het over het algemeen eens en literatuur hierover is toereikend. Binnen de sociale discipline is er sinds Bourdieus ideeën over verschillende vormen van kapitaal veel aandacht geweest voor culturele consumptie en identiteitsvorming (Gemar, 2020). Voor veel mensen bepaalt de sport die zij beoefenen namelijk een deel van de identiteit die zij voor zichzelf willen creëren. Meerdere onderzoekers zijn het erover eens dat sportparticipatie sterk is gestratificeerd door sociale positie, wat het binnen het kader van de sociologie een relevant onderwerp van discussie maakt. Harris et al. (2017) beschreven een

ontwikkeling van individualisering binnen de Engelse sport zoals Putnam deze beschreef met zijn werk 'bowling alone', en gaven maatschappelijke verklaringen op basis van hun eigen redenering, zonder fundamenteel wetenschappelijke onderbouwing. Zij gaven daarbij aan dat er verder onderzoek nodig is naar trends van individualisering binnen sport. Onderzoeken over het gezamenlijk uitvoeren van individuele sporten bestaan wel (voorbeelden zijn : Evans et al., 2012; Evans & Eys, 2015). Deze onderzoeken richten zich echter op prestatiegerichte individuele sporters die enkel trainen in teamverband. Dat er sprake lijkt te zijn van een opkomst van flexibele aanbieders van teamsporten aan individuen krijgt in de wetenschappelijke literatuur onvoldoende aandacht. Dat er überhaupt sprake is van een dergelijke categorie is binnen de wetenschap over sport en sportaanbieders geen gangbare waarneming en verdient een verdere uitwerking en onderzoek. Door deze nieuwe vormen van sportconsumptie te onderzoeken kan de manier waarop mensen deze beleven in kaart worden gebracht om een antwoord te krijgen op de vraag:

Wat is de invloed van individualisering en flexibilisering op de motivatie van individuen om te gaan voetballen en de manier waarop zij de sport beleven?

Aan de hand van de volgende deelvragen kan een passend antwoord op de hoofdvraag worden geformuleerd:

- Op welke manier komt flexibiliteit tot uiting in de manier waarop spelers gebruik maken van FC Urban?
- Welke individuele motieven spelen een rol in keuze voor deelname aan flexibele voetbalwedstrijden?
- Hoe verhoudt FC Urban zich tot de traditionele voetbalclub?
- Hoe worden de wedstrijden en de bijkomende sociale interacties beleefd door deelnemers van FC Urban?
- Is er onder de deelnemers van FC Urban sprake van een gemeenschap, en waardoor wordt deze gekenmerkt?

2. Theoretisch kader

Om een beeld te krijgen van de geïndividualiseerde manier van voetballen die door FC Urban wordt aangeboden is het allereerst nodig om het wetenschappelijk domein waarbinnen een dergelijk onderzoek valt af te bakenen. In dit theoretisch kader wordt allereerst aandacht besteed aan het belang van relaties en netwerken binnen dit onderzoek, alvorens drie vlakken worden belicht waarop individualisering zich voordoet. Vervolgens is er aandacht voor de buurt en plaats als geografisch begrip, motivatie en als laatste voor digitalisering.

2.1 Relaties en netwerken

Om één van de op het oog voornaamste verschillen tussen voetbalverenigingen en FC Urban uit te lichten is het van belang om onderscheid te maken in de aard van onderlinge relaties. Zowel FC Urban als traditionele voetbalclubs zijn aanbieders van teamsporten aan individuen. Een voornaam verschil is te vinden in de mate van wederkerigheid van contacten. Bij een voetbalclub zijn de contactmomenten constant, en betreffen ze dezelfde mensen, terwijl dit bij FC Urban niet het geval is. Dit kan effect hebben op de vorming en instandhouding van gemeenschappen. Theorie over relaties, netwerken en gemeenschappen kan daardoor helpen om verschillen tussen beide aanbieders aan te tonen en bijbehorende implicaties te duiden. Daarnaast kan deze theorie worden gebruikt om aanvullende theorie over individualisering op te staven.

2.1.1 Sociale netwerktheorie

Sociale netwerktheorie wordt zowel door sociologen en antropologen gebruikt om de aard en het effect van interacties en uitwisselingen aan te duiden die zich tussen individuen voordoen (Jack, 2005). Iemands netwerk wordt gevormd door allerlei soorten verbindingen, sommige van deze zijn sterker dan anderen. Zo maakt Granovetter (1973) onderscheid tussen sterke en zwakke verbindingen, waarbij de kracht van de verbinding de kwaliteit van de relatie beschrijft. Door onderscheid te maken tussen deze twee typen verbindingen beschrijft Granovetter hoe de diversiteit, homogeniteit en heterogeniteit de handelingen van het individu beïnvloeden. De frequentie van interactie en de nabijheid van de relatie (waarbij familie en vrienden als dichtbij gezien worden) wordt in veel gevallen gezien als bepalende factor om de kracht van een verbinding aan te geven (Jack, 2005). In werkelijkheid is er echter geen sprake van een dichotome verdeling van sterke en zwakke verbindingen. Groepen en netwerken worden gevormd door allerlei onderlinge verbindingen die ergens op een continuüm tussen sterk en zwak vallen (Ryan, 2022). Sterkere verbindingen zijn op meerdere manieren waardevol voor mensen. Zo zijn ze door een continue relatie meestal rijker en betrouwbaarder. Zwakkere relaties zijn daarentegen vaak vluchtiger of afstandelijker. Over het algemeen bestaan groepen en netwerken, (waar het voetbalteam en de FC Urban gemeenschap in dit onderzoek voorbeelden van zijn) uit een combinatie van verschillende onderlinge verbanden (Jones et al., 2008). Op basis van deze theorie zou een traditioneel voetbalteam, door de aanwezigheid van sterkere verbindingen, een hechtere groep vormen dan een samengesteld team bij FC Urban. Dat de relaties van een andere aard zijn zou daarmee op effect kunnen hebben op de manier waarop de sport zelf beleefd wordt.

2.1.2 Sociale integratie

Wanneer een persoon een uitgebreid en sterk netwerk heeft kan er gesteld worden dat deze sociaal is geïntegreerd. Diaz (2012) definieert integratie als de deelname aan sociale en economische velden, gecombineerd met de toegang tot communicatieve platformen in de maatschappij. Om sociaal geïntegreerd te zijn dienen mensen dus onderdeel te zijn van netwerken, wat zorgt voor sociale cohesie, vertrouwen en solidariteit. Een kanttekening is dat werkingen van integratie er vaak voor zorgen dat mensen zich enkel verbonden voelen met een bepaalde lokale groep of cultuur. Deze interne solidariteit kan dan weer zorgen voor een teruggetrokken of vijandige houding tegenover andere groepen. Zo stellen Nichols et al. (2012) dat gedeelde normen en waarden en de perceptie dat iemand “hetzelfde” is cruciale factoren binnen sportverenigingen zijn, wat resulteert in homogeniteit

en sociale geslotenheid. Het zou betekenen dat de mate van interne solidariteit in een traditioneel voetbalteam hoger is dan bij een samengesteld team bij FC Urban, wat vervolgens kan resulteren in een andere manier van het benaderen van een wedstrijd en het omgaan met zowel het eigen team als de tegenstanders. Putnam (2015) ziet organisaties die activiteiten in de vrije tijd (zoals sport) mogelijk maken juist als plaatsen waar mensen met verschillende kenmerken en achtergronden samenkomen wat tot de vorming van overbruggend sociaal kapitaal tussen etnische groepen, genders en sociale klassen leidt. Vogels (2014) bewees deze these in de Nederlandse context en toonde aan dat leden van sportverenigingen een meer divers netwerk hebben en een hogere mate van participatie en vertrouwen in de maatschappij.

2.2 Individualisering

Individualisering is een fenomeen dat zich op verschillende manieren voordoet in de maatschappij en daarmee ook implicaties heeft voor de manier waarop mensen hun leven inrichten (Beck, 2002). Het concept gaat uit van een aantal sociale ontwikkelingen en ervaringen die op twee manieren kan worden gekarakteriseerd maar die in het intellectuele debat vaak door elkaar gebruikt worden. De eerste beschrijft de desintegratie van sociale constructen als klassen, status, gender rollen, buurten en familie. Het beschrijft een ontwikkeling van decollectivering waarbij mensen minder in vaste groepen op te delen zijn en steeds meer de mogelijkheid hebben om eigen keuzes te maken en is volgens Beck karakteristiek voor de 'tweede' of 'laatste' moderniteit. De tweede vorm van individualisatie betreft een ineenstorting van de rol van de staat in het bepalen van iemands levensloop. Deze vorm van individualisatie deed zich bijvoorbeeld voor in Oost-Europa na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie. In deze thesis wordt met individualisering de eerste van de twee beschreven vormen bedoeld.

Om de effecten van deze individualisering op de voetbalsport bloot te leggen is het allereerst nodig om haar werking en effecten op verschillende niveaus te ontleden. Zo wordt er in dit onderzoek onderscheid gemaakt tussen individueel, maatschappelijk en economisch vlak. Ontwikkelingen op deze vlakken beïnvloeden elkaar continu, wat het begrip individualisering een complex karakter geeft. Toch dient onderscheid gemaakt te worden om enige structuur aan te brengen. Op individueel, maatschappelijk en economisch vlak zorgt individualisering namelijk voor veranderingen die niet alleen te maken kunnen hebben met de keuze om aan een geïndividualiseerde versie van teamsport deel te nemen, maar ook in de manier waarop mensen de sport en de onderlinge omgang beleven.

2.2.1. Individualisering op maatschappelijk vlak

Al in 1992 beschreef Beck dat het individu, en niet de groep waartoe een individu behoorde, de basiseenheid van de maatschappij is geworden. Deze individualiseringstrend betekent niet dat mensen geneigd zijn om alles alleen te doen, het beschrijft enkel een ontwikkeling waarbij het belang van traditionele nabije verbanden tussen groepen als familie, buurt en kerk wordt vervangen door een nieuw soort verbinding. Deze traditionele instituten zijn hun plaats steeds meer kwijtgeraakt als hoekstenen van de samenleving. Individuen kregen de ruimte om hun eigen keuze te maken en waren daarin steeds minder gebonden aan voorgeschreven vormen van sociale verbindingen dan vroeger (Scheerder et al., 2014). Waar het vroeger gewoon was om je binnen een sociale klasse, binnen bepaalde voorgeschreven sociale kringen te bewegen, ligt de verantwoordelijkheid steeds meer bij het eigen individu. Elias (1992 in Duyvendak, 2004) beschreef dit als een verandering van de Wij-Ik-balans. Individuen baseren hun sociale verbintenissen steeds meer op de eigen interesses, die gedeeld worden met anderen (Duyvendak, 2004). Keuzevrijheid staat hierin centraal. Mensen hebben steeds meer de keuze voor eigen opvattingen, normen en waarden en kiezen er in toenemende mate voor om zich te verbinden met anderen die hun ideeën en interesses delen. Op maatschappelijk niveau zorgt dat voor een grotere diversiteit in gedrag en opvattingen en een geringe relevantie van sociale categorieën als leeftijd, sekse en klasse. Op deze manier ontstaat een flexibelere samenleving waarin individuen zich grotendeels in lichtere gemeenschappen begeven. Een lichte gemeenschap wordt gekenmerkt door haar lossere onderlinge verbanden (Hurenkamp & Duyvendak, 2008). Het zijn groepen mensen waar individuen zonder ernstige gevolgen van los kan komen. De onderlinge banden zijn flexibel en

mensen hebben niet noodzakelijkerwijs vergelijkbare kenmerken. Het hebben van één gedeelde interesse kan op die manier al leiden tot het ontstaan van een lichte gemeenschap.

Ook in de sportsector neemt het succes van dergelijke lichte gemeenschappen toe (Scheerder et al., 2014). Flexibele aanbieders van sport komen tegemoet aan een aantal nieuwe behoeften. De verbinding met de sport zelf, of die met andere beoefenaars is makkelijk op te zeggen en zorgt ervoor dat engagement niet van lange duur hoeft te zijn. Steeds meer sporters lijken daarom te kiezen voor 'op maat gemaakte' sportieve evenementen (Scheerder, 2011). Ook FC Urban is zo'n aanbieder van op maat gemaakte sport en biedt daardoor in theorie de mogelijkheid voor het ontstaan van een lichte gemeenschap.

2.2.2. Individualisering op individueel vlak

Individualisering impliceert dus dat mensen in steeds mindere mate in vaststaande en uniforme groepen te plaatsen zijn en dat zij meer keuzevrijheid genieten in hun leven (Korpela, 2014). Er ontstaan steeds meer opties voor zelfontplooiing en het nastreven van een bepaalde levensstijl. Bauman (2000: 32) beschrijft het als een verschuiving van 'hoe kan ik iets doen?' naar 'wat kan ik doen?'. Het hebben van 'een eigen leven' is met name in de westerse wereld tegenwoordig een wijdverspreid verlangen (Beck, 2002). De drang naar zelfontplooiing leidt ertoe dat mensen er ook meer toe geneigd zijn om allerlei verschillende activiteiten uit te proberen. Dit zorgt ervoor dat mensen zich ook in steeds meer verschillende sociale kringen gaan bewegen (Hurenkamp & Duyvendak, 2008). Echter lijken mensen zich steeds minder langdurig te willen verbinden, aan wat voor activiteiten dan ook, wat ook een gevolg heeft op de aard van verbindingen binnen sociale kringen, deze zijn dan ook in toenemende mate zwakker.

Er zou gesteld kunnen worden dat de drang naar zelfontplooiing en drang naar autonomie hand in hand gaan (Duyvendak, 2004). Mensen maken steeds meer hun eigen keuzes, passend bij het leven dat zij idealiter zouden leiden, en baseren deze keuzes op de eigen interesses. Het najagen van een beoogde levensstijl is een trend die goed binnen de individualisering te plaatsen is. Duyvendak (2004) stelt dat het lijkt dat het gevoel van autonomie door de toegenomen keuzevrijheid voor individuen is toegenomen, maar dat dat in werkelijkheid niet altijd het geval is. Hij beredeneert dat de economische en normatieve afhankelijkheden die in het verleden vooral uit de directe omgeving kwamen (zoals familie, burens, partners) nu zijn vervangen door meer collectieve verbanden (zoals werkgevers, verzekeraars en overheden). Het zijn deze instanties die tegenwoordig de kaders bieden waarbinnen individuen zich kunnen bewegen. Zij maken vrijere keuzes, maar zijn nog altijd niet volledig onafhankelijk.

Volgens Spaaij (2015) is sport op persoonlijk vlak een uiterst geschikte manier om te zorgen voor zingeving en het gevoel ergens bij te horen. Deze 'sense of belonging' heeft niet enkel te maken met het toebehoren tot een bepaalde groep mensen, maar ook het delen van een identiteit (Walseth, 2006). Sporten zorgt voor een setting waarbij mensen in staat zijn zichzelf te uiten, een sociale identiteit te vormen en aansluiting te vinden bij gelijkgestemden. Met name voor mannen lijkt het sport een vehikel te zijn voor het aangaan en onderhouden van nieuwe contacten (Agnew & Drummond, 2011). Volgens Agnew & Drummond zijn sportteams voor mannen een kans om vriendschappen op te bouwen met hun teamgenoten. Door middel van interviews met gestopte Australian Footballers tonen zij aan dat vriendschappen en het teamgevoel onder de belangrijkste aspecten vielen die zij na hun carrière het meeste mistten. Doordat de samenstelling van teams bij FC Urban zowel in aantallen als in onderlinge relaties verschilt met traditionele teams is de verwachting dat deze 'sense of belonging' en teamgevoel een minder grote rol spelen in de beleving van de sport.

2.2.3 Individualisering op economisch vlak

Op economisch vlak is met het met name de toegenomen vraag en aanbod van flexibiliteit dat individualisering in de hand werkt. Het is een tweedelig effect dat enerzijds ontstaat doordat zowel werknemer als werkgever steeds vaker op flexibele wijze met werk omgaat (Angelici & Profeta, 2023), en anderzijds dat producenten en aanbieders hun producten en diensten *on-demand* aanbieden (Taylor, 2018). Zeker na de uitbraak van het COVID-19 virus is het zogenaamde ‘smart working’ geïntroduceerd als een prominente manier van werken. Dit nieuwe organisatorische model van werk biedt, en vraagt, meer flexibiliteit dan voorheen. Tegenwoordig kunnen mensen werken met flexibele tijdschema’s en zijn zij niet gebonden tot één bepaalde plek. Het zorgt ervoor dat zij zich snel kunnen aanpassen en op een intelligente manier met verschillende situaties kunnen omgaan, maar het heeft ook implicaties op hoe zij hun leven naast het werk indelen (Chung & Van der Lippe, 2018). Angelici en Profeta (2023) tonen in hun onderzoek onder ‘smart workers’ aan dat zij tevredener zijn over de indeling van hun vrije tijd doordat zij autonoom kunnen omgaan met verschillende aspecten in hun leven. Om tot deze autonomie te komen wordt ook buiten de werkvloer steeds meer flexibiliteit verlangd, wat zich uit in de manier waarop producenten hun diensten aanbieden, wat steeds vaker gebeurt in de vorm van flexibele en opzegbare contracten

Op het gebied van sport is dit niet alleen te zien in de manier waarop sport wordt uitgezonden (Lindholm (2019) noemt dit de ‘netflix-ication’ of sports broadcasting) maar ook de manier waarop amateursportclubs aan hun inkomsten komen (Barget & Chavinier-Rela, 2017). De inkomsten van traditionele sportclubs zijn over het algemeen divers en komen tot stand door een combinatie van onder andere abonnementen of contributie, sponsors en subsidies. Voor commerciële sportaanbieders ligt dit anders. Zij zijn volledig afhankelijk van de inkomsten van hun leden. Deze groep aanbieders is ingesprongen op de toegenomen behoefte naar flexibiliteit door een breed scala aan abonnementen en gedifferentieerde tarieven aan te bieden (Scheerder et al., 2014). Er is een trend ontstaan waarbij mensen zich minder snel voor een langere tijd lijken te willen binden aan één sport of vereniging. Voor deze mensen bieden de flexibele contracten uitkomst. Traditionele sportverenigingen profiteren echter nauwelijks van deze ontwikkeling.

2.3 De buurt en plaats

De individualisering die door Putnam (2015) wordt beschreven in ‘bowling alone’ is een trend die zich aldus in meerdere aspecten van het leven voordoet. Putnam beschrijft het als een afname van de rol van gemeenschappen. Het zijn juist deze gemeenschappen die bij kunnen dragen aan de vorming van sociaal kapitaal. Volgens Putnam kunnen mensen sociaal kapitaal verwerven door zich in de vrije tijd in te zetten voor kleinschalige en lokale organisaties en tijdens activiteiten. Na haar hoogtepunt in de jaren ’60 is het gemeenschapsleven een steeds minder grote rol gaan spelen in de Verenigde Staten, wat hij beschrijft met de metafoer van de Amerikaan die vaker alleen dan in groepsverband is gaan bowlen. Bij FC Urban spelen spelers nog wel samen, maar wel op een meer individuele manier, wat de vergelijking in dit geval redelijk opgaat. Ook de rol van lokale verenigingen en organisaties lijkt hierdoor af te nemen.

De buurt wordt door veel sociologen gezien als een klassieke gemeenschap (Wellmann, 2018). Hoewel de rol van de buurt als gemeenschap blijft afnemen zijn er nog steeds mechanismen aanwijsbaar die ervoor zorgen dat burens elkaar beïnvloeden (Burgers et al., 2021). Door middel van sociale interacties kan het gedrag van een buurtbewoner een andere buurtbewoner aansteken. Fysieke activiteit is één van de manieren waarop iemands gedrag kan worden beïnvloed door burens. Burgers et al toonden in de Nederlandse context aan dat het voor mannen, jongeren en kinderen, stellen, huishoudens met een hoog inkomen en autochtone Nederlanders waarschijnlijker is dat zij lid zijn van sportverenigingen. Zij toonden een compositie-effect aan waarbij het aantal leden van sportverenigingen hoger is in buurten met een lagere diversiteit. Dit strookt met de ‘hunkering down-these’ van Putnam (2007), die stelt dat mensen eerder geneigd zijn zich terug te trekken wanneer de etnische diversiteit in de buurt hoger is.

Naast de sociale component van een buurt is er ook nog de geografische. De ligging van de buurt bepaalt ook gedeeltelijk of, en voor welke sportvereniging een individu kiest (Lee et al., 2016). Nabije ligging van sportfaciliteiten kan een stimulerende werking hebben op sportparticipatie. De plaats waar een thuiswedstrijd of training zich afspeelt is bij een traditionele voetbalclub altijd hetzelfde, terwijl het bij FC Urban mogelijk is om op wisselende plaatsen te spelen. Deze geografische flexibiliteit zou dus van invloed kunnen zijn op de motivatie van mensen om deel te nemen aan een wedstrijd.

2.4 Motivatie

Verschillende auteurs zijn het erover eens dat de motieven voor sportparticipatie per persoon kunnen verschillen en dat het van invloed is op hun gedrag (Mallia et al., 2019). Motivatie kan worden gedefinieerd als datgene wat een persoon drijft een bepaalde actie te ondernemen (Ley, 2020). Motivatie kan worden vormgegeven door een motief, of een set van motieven die een persoon drijven over te gaan tot handelen. Om sport te gaan beoefenen en deel te nemen aan een teamsport is een vorm van motivatie nodig. Individuen hebben elk andere motieven en verlangens bij de manier waarop zij sport beoefenen (Ley, 2020; Zervou et al., 2017).

Een belangrijke theorie met betrekking tot motivatie is de ‘self-determination theory’ (Deci & Ryan, 1985; Ryan, 2017). De theorie beschrijft dat motivatie voor het uitvoeren van activiteiten verschilt in zowel oorsprong als kwaliteit. Motieven passen binnen een continuüm van compleet *self-determination* tot *non self-determination motives*. Bij *self-determination motives* staan de meer intrinsiek georiënteerde doelen centraal. Het zijn doelen die een individu zichzelf oplegt en najaagt en waarvan het najagen en het behalen van die doelen zorgt voor een gevoel van voldoening, wat interne regulatie kan worden genoemd (Baxter & Pelletier, 2020). Voorbeelden zijn: ergens beter in worden, gezond blijven, uitdaging of het opdoen van sociale contacten. *Non self-determination motives* zijn daarentegen niet intern, maar extern gereguleerd. Het bestaat zorgt voor gedrag dat bijvoorbeeld bedoeld is om een beloning te verwerven, een straf te ontlopen of om te voldoen aan sociale druk. In veel gevallen bestaat motivatie uit een set van motieven die ergens op deze schaal te vinden zijn. Daarnaast is het mogelijk om onderscheid te maken tussen motieven die te maken hebben met het doel van het sporten op zich (*Goal Contents*) en de onderliggende reden die iemand heeft om te sporten (*Regulatory Process*) (Deci & Ryan, 1985; Ryan, 2017).

Bij een hogere mate van individualisering is de verwachting dat voor dezelfde actie, namelijk het participeren in een sportteam, eerder een combinatie van *self-determination motives* nodig is. Bij een geïndividualiseerde vorm van sport is er namelijk minder sprake van externe beloning of controle.

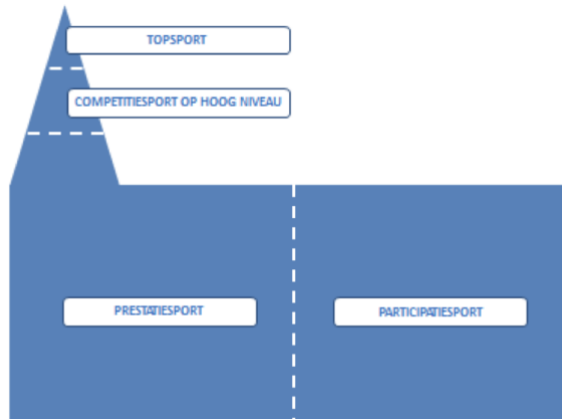
Voorgaande studies hebben bewezen dat er een relatie bestaat tussen individuele en fysieke karakteristieken en sportmotieven. Zo kan er onderscheid worden gemaakt op basis van sekse en neemt de fysieke activiteit af naarmate de leeftijd toeneemt (Zervou et al, 2017). Waar vrouwen met name geven om psychologische voordelen, uiterlijk en de fysieke staat van het lichaam, gaat het bij mannen eerder om competitie, ego en competentie (Ley, 2020; Zervou et al., 2017). Zij zien sport eerder als een wedstrijd, die gewonnen dient te worden, en als iets waarin ze steeds beter willen worden. Hiernaast heeft ook het type sport dat iemand beoefent invloed op motieven. Ley (2020) deelt sporters op in drie verschillende groepen. Bij ‘exercisers’ (de groep waarbij het gaat om sporten zonder competitieve insteek) staan de motieven over gezondheid en uiterlijk hoog in het vaandel. Teamsporters hechten meer waarde aan de sociale en verbindende factoren die deze sporten bieden terwijl het individuele sporters vaker gaat om competitie, prestatie en uitdagingen.

Scheerder et al. (2014) maken onderscheid tussen topsport, competitiesport op hoog niveau, en participatiesport in hun *kerkmodel van de sport* (Figuur 1). Het model toont aan op welke wijze een klein deel van de prestatiesporters hun intrede kunnen doen in de topsport. Hierbij wordt gerefereerd aan twee ontwikkelingslijnen die door Crum (1991) aan de ene kant de ‘versporting van sport’, en aan de andere kant de ‘ontsporting van sport’ worden genoemd. Bij de versporting van sport zijn kenmerken als competitie, concurrentie, volharding en verenigingsgebondenheid cruciale factoren. Zo past dit bij de linkerkant van het model. De rechterkant van het model, de participatiesport biedt een alternatief voor de gestandaardiseerde sport en bezit dan ook kenmerken van de ontsporting van sport.

Het gaat bij deze vorm van sport meer om beleving, inclusie, gezondheid en pret. Dit onderzoek moet uitwijzen in welke categorie de voetballers bij FC Urban te plaatsen zijn, en of dat onderling verschilt. Uitslagen worden bijgehouden en in de app geregistreerd, persoonlijke statistieken worden bijgehouden. Op deze manier is het mogelijk om ook op individuele wijze competitief te zijn binnen de teamsport die wordt aangeboden.

Figuur 1

Kerkmodel van de sport



Noot: Overgenomen uit Scheerder et al. 2014

2.5 Digitalisering

In een digitale samenleving is het makkelijker om mensen met elkaar te verbinden (Mutz et al., 2021). Hoewel de onderlinge banden vaak zwakker zijn is het eenvoudiger geworden om grotere groepen mensen samen te brengen, of zelf op afstand samen te sporten, wat met name tijdens de coronapandemie een populair alternatief bood. FC Urban biedt echter een ander concept aan. Een online omgeving waarop spelers aangeboden wedstrijden te zien krijgen en zelf kiezen op welke locaties en welke tijden zij deelnemen. Op deze wijze is FC Urban op drie vlakken actief: het digitale, het fysieke en het sociale (Bolton et al., 2018).

Khaund (2020) beschreef dat digitalisering voor een verandering kunnen zorgen in de manier waarop amateurs sport beleven. Doordat data over de wedstrijden op deze manier makkelijker kan worden gegenereerd en opgeslagen kunnen ook amateursporters hun gegevens bijhouden en kan een andere vorm van competitie ontstaan. Bij FC Urban gebeurt dit ook al. Bij elke wedstrijd wordt per speler het aantal goals bijgehouden en per team of het heeft gewonnen of verloren. Op elk profiel, dat door andere spelers kan worden bekeken is hierdoor het aantal gespeelde wedstrijden, de winstpercentages en het aantal gescoorde goals te zien. Het leidt ertoe dat er topscorerslijsten en ranglijsten van spelers met het meest gewonnen aantal wedstrijden te zien zijn.

2.6 Synopsis

Op basis van het theoretisch kader wordt de invloed van individualisering op de motivatie en beleving van voetballers onder de loep genomen. Individualisering impliceert een afname van het belang van vaststaande groepen en een toename van de eigen drang naar zelfontplooiing en eigen keuzes. FC Urban lijkt hier een uiting van. Omdat voetbal per definitie een teamsport is heeft dit gevolgen voor de netwerken waarbinnen spelers zich bewegen. In het geval van een traditioneel team zijn deze vaster en daardoor waarschijnlijk zwaarder dan bij steeds wisselende teams. Hoe dat door de spelers zelf beleefd wordt, zowel tijdens, als buiten het spel om, en wat dat voor invloed heeft op de motivatie van spelers om juist op deze manier te voetballen dient daardoor verder onderzocht te worden. Daarnaast dienen

contextuele factoren over de participanten belicht te worden om na te gaan of de individualiseringstrend zich ook voordoet in de manier waarop zij hun leven verder inrichten.

3. Methodologie

3.1 Onderzoeksontwerp

Om te onderzoeken wat de invloed is van flexibilisering en individualisatie op de beleving en motivatie van individuen om te participeren in teamsport worden voetballers die deelnemen aan wedstrijden van FC Urban geïnterviewd. De traditionele voetbalvereniging dient in dit geval als de situatie van voor de intrede van individualisering en flexibilisering binnen de teamsport, waarmee FC Urban vergeleken kan worden. De voornaamste verschillen tussen de twee soorten voetbalaanbieders worden in tabel 3.1 aangetoond. FC Urban kan door de beschreven kenmerken worden beschouwd als een resultaat van individualisering binnen de maatschappij en de voetbalsport. Het spel zelf is, op het verschil in aantallen en enkele regels in het spel na hetzelfde, de manier waarop deze wordt aangeboden is dat niet. Aangezien het concept van een aanbieder van flexibele voetbalwedstrijden relatief nieuw is doordat FC Urban pas in 2016 is opgericht, is de verwachting dat een substantieel deel van de participanten ook ervaring heeft met de traditionele voetbalvereniging. Deze verwachting wordt bijgestaan door het feit dat het aantal volwassenen dat het aantal bij de KNVB ingeschreven voetballers daalt naarmate de leeftijd toeneemt, waardoor het aannemelijk is dat een deel van de participanten in het verleden wel bij een traditionele club heeft gespeeld (NOC*NSF, 2023). Door te vragen naar de verschillen met traditionele voetbalverenigingen, de reden waarom zij hebben gekozen voor FC Urban, hun algemene motivatie om te gaan voetballen, en hun belevingen, kan worden geconstateerd wat de invloed van individualisering op de teamsport voetbal is.

Tabel 3.1

Belangrijke verschillen tussen traditionele voetbalvereniging en FC Urban

Voetbalvereniging	FC Urban
Vaste tijden	Flexibele tijden
Vast team	Wisselende teams
Vaste locatie	Flexibele locatie
Jaarlijkse contributie	Maandelijks abonnement
Terugkerende obligaties	Onafhankelijk
11 tegen 11	6 tegen 6 met een enkele uitzondering
Nauwelijks tot geen digitalisatie	Sterk gericht op digitalisatie

3.2 Participanten en procedure

In totaal zijn 10 interviews met voetballers van FC Urban uitgevoerd en bestudeerd. Om tot dit aantal te komen is gebruik gemaakt van *convenience sampling*, waarbij er geen rekening is gehouden met representativiteit. De deelnemers zijn namelijk voor het grootste gedeelte mannen met een leeftijd tussen de 20 en de 35 jaar. De lijst met participanten, data en locaties van de interviews staat in tabel 3.2. Om kennis te maken met mogelijke participanten heeft de onderzoeker zelf meegespeeld met de wedstrijden, waarna aan de overige aanwezigen om deelneming aan het onderzoek is gevraagd. Het moment na de wedstrijd is met name geschikt voor de vragen over beleving, doordat de herinneringen hierover nog vers zijn. De interviews zijn semi-structureerd van aard doordat er enerzijds gebruik is gemaakt van een topic-lijst die enige structuur aan het interview aanbrengt, maar anderzijds ook

ruimte is gelaten voor overige vragen die zich tijdens het interview kunnen aandienen. Omdat het onderzoek inductief van aard is en begrippen als motivatie en ervaring per definitie subjectief zijn, is het nodig om ruimte te behouden voor eigen inbreng en elaboratie van de participanten (Newcomer et al., 2015). De interviews zijn, op basis van de voorkeur van de participant, in het Nederlands ofwel Engels afgenomen.

Tabel 3.2
Participantgegevens

Participant	Leeftijd	Geboorteland	Datum	Locatie
Noah	18	Verenigde-Statens	31-05-2023	Rooftop Amstel
Rutger	30	Nederland	02-06-2023	GVVA
Liam	25	Zuid-Afrika	08-06-2023	Betondorp
Martijn	25	Nederland	09-06-2023	Gerbrandypark
Franz	49	Duitsland	13-06-2023	Ijshockeyveld Rivierenbuurt
Zhaheer	28	Pakistan	13-06-2023	Ijshockeyveld Rivierenbuurt
Caio	26	Brazilië	14-06-2023	Rooftop Amstel
Jorrit	28	Nederland	16-06-2023	GVVA
Vishal	29	India	18-06-2023	Betondorp
Sjoerd	26	Nederland	18-06-2023	Betondorp

3.3 Opzet van het interview

Om zo goed mogelijk antwoord te kunnen geven op de hoofd- en deelvragen is er bij het interviewen een vorm van structuur behouden waarbij meerdere thema's aan bod zijn gekomen die vanuit bestaande theorie zijn opgedaan. De participanten zijn tijdens het interview naïef gehouden over het daadwerkelijke hoofdonderwerp, individualisering, omdat de term al uiting krijgt in de manier waarop zij het voetbal beoefenen. Het begrip kan een negatieve connotatie hebben en zou hun antwoorden eventueel beïnvloed kunnen hebben. Ook is voor het begin van het interview duidelijk gemaakt dat het onderzoek op geen enkele manier is verbonden aan de organisatie van FC Urban, anders dan dat de onderzoeker zelf lid is. Om vormen van bias te voorkomen wordt het onderzoek los van de organisatie uitgevoerd.

In het eerste deel van het interview staat het leven van de participant centraal, waarbij aandacht is voor werk, sportgewoontes en achtergrond. Hieruit kan de eventuele invloed van individualisering op iemands leven worden opgemaakt. Het tweede deel gaat over de verschillen en overeenkomsten tussen de traditionele voetbalclub en FC Urban, en de keuze voor beide opties, of alleen de laatste. Als derde komen de begrippen motivatie en ervaring aan bod, waarmee aandacht wordt besteed aan het tweede deel van de hoofdvraag. Als laatste is er nog ruimte voor vragen over de 3 niveaus van individualisering die in het theoretisch kader zijn uitgelicht. Wanneer er nog geen aandacht is besteed aan de economische, maatschappelijke of individuele vorm van individualisering konden eventuele gaten in dit gedeelte worden opgevuld. De topiclijst is toegevoegd in appendix 1.

3.4 Data-analyse methode

De interviews zijn ter plekke opgenomen, met de hand getranscribeerd en later gecodeerd. In dit geval zijn er drie verschillende manieren van coderen toegepast: open codering, axiale codering en selectieve codering. Het onderzoek verkennend van aard is doordat literatuur over een dergelijke vorm van voetbal ontoereikend is. In eerste instantie werd daarom werden de interviews op een open manier gecodeerd om zo geen informatie over het hoofd te zien. Vervolgens werden met behulp van axiale codering centrale categorieën gevormd (Boeije 2002). In de laatste fase werd selectief gecodeerd en werden codes en categorieën vergeleken en aangevuld met concepten uit het theoretisch kader.

3.5 Ethische overwegingen

Alle interviews zijn op vrijwillige basis en met toestemming van de participant afgenomen. Zowel voor als tijdens het interview is duidelijk gemaakt dat het gesprek gebruikt wordt voor de resultaten van deze theses, hiervoor is tijdens het interview nogmaals om permissie gevraagd. Omdat het in dit geval niet gaat om gevoelige informatie en het onderzoek niet met FC Urban wordt gedeeld, is anonimiteit niet geboden, tenzij de participant dit zelf zou hebben aangegeven nadat zij deze optie gepresenteerd kregen. Wanneer wel gevraagd zou zijn om volledige anonimiteit kon deze ook worden gewaarborgd. Aan het begin van het interview is duidelijk gemaakt dat de participant zich op elk moment kon terugtrekken uit het onderzoek, zowel voor, tijdens, als na het interview. Daarnaast werden zij erop geattendeerd dat de interviews werden opgenomen, waarop zij zowel van tevoren als in het interview zelf toestemming voor hebben verleend. Deze opnames zijn op een veilige locatie bewaard en met niemand gedeeld.

4. Resultaten

Uit de gecodeerde interviews zijn de belangrijkste resultaten met betrekking tot de deelvragen behandeld. Per deelvraag worden de bevindingen uiteengezet die onder de participanten uniform waren, of juist opvallende verschillen aan het licht brachten.

4.1 Flexibiliteit

- Op welke manier komt flexibiliteit tot uiting in de manier waarop spelers gebruik maken van FC Urban?

Vanuit bestaande literatuur kon worden verwacht dat een toegenomen vraag en aanbod van flexibiliteit voor een deel van de participanten een belangrijke reden kon zijn voor deelname aan FC Urban. Het aanbod van wedstrijden op verschillende tijden en locaties is namelijk één van de meest voornamelijk verschillen tussen FC Urban en andere voetbalvormen. Mensen denken dat individualisering in het algemeen samengaat met een toename van autonomie, zoals wordt geschetst door Duyvendak (2004), maar het gevoel van controle over het eigen leven lijkt niet altijd even erg op zijn plaats. Zo gaf een deel van de participanten aan dat zij FC Urban goed bij hun manier van leven vonden passen doordat zij geen vaste werktijden hebben, en op die manier zelf kunnen bedenken wanneer zij hun wedstrijden inplannen. Zij voelen hierbij meer autonomie, maar blijven nog steeds afhankelijk van werk. Hierdoor zijn er twee dingen die opvallen wanneer het gaat over de manier waarop de flexibiliteit die FC Urban de spelers biedt, wordt gebruikt.

De eerste is dat respondenten, wanneer zij het hebben over flexibiliteit, met name lijken te bedoelen dat zij altijd de mogelijkheid behouden om nog af te kunnen haken. Zowel op de langere als de kortere termijn lijken de spelers geen vaste afspraken te willen maken waar zij later niet op terug kunnen komen. Zo gaven enkele respondenten aan dat wanneer zij weten dat het druk kan gaan worden op het werk, zij het voetballen hiervoor niet op zij kunnen, of willen zetten. Dit kan zijn op de dag zelf, wanneer de speler merkt te moeten overwerken en de vooraf afgesproken tijd niet meer te gaan lijken halen. Op dat soort momenten kunnen de wedstrijden zelf altijd nog worden afgezegd, waarna iemand anders de lege plek kan innemen. Andere spelers gebruiken de flexibiliteit juist op een grotere tijdschaal. Zo gaven twee respondenten aan dat wanneer er een druk seizoen op werk dreigt, zij hun abonnement kunnen stopzetten, om op die manier kosten te besparen doordat zij denken geen tijd te hebben om alsnog te kunnen spelen. Flexibiliteit wordt op die manier ingezet om de gaten van de eigen agenda op te vullen, tenzij er prioriteit moet worden gegeven aan iets belangrijkers, zoals werk. Dit fenomeen werd al beschreven door Duyvendak (2004), die stelde dat de afhankelijkheid van het

individu niet is afgenomen, maar enkel is veranderd. Het werk, met name wanneer tijden flexibel zijn, heeft ook invloed op de vrije tijd, die ook flexibeler wordt, waardoor deze niet altijd gegarandeerd kan worden. Zo zei Zhaheer:

“I just like that I can make a decision whenever and I often have to work late hours as well so I often cannot go for it.”

Profeta (2023) en Angelica & Profeta (2023) gaven aan dat mensen die flexibeler werken autonomer kunnen omgaan met hun vrije tijd en op een snelle en intelligente manier met veranderingen om kunnen gaan. In het geval van FC Urban lijkt dit dus met name om de mogelijkheid tot afzeggen te gaan, waardoor het werk de vrije tijd alsnog in de weg zit.

Het tweede punt sluit aan bij het eerste. Dat spelers de geboden flexibiliteit met name gebruiken om af te kunnen zeggen impliceert dat zij zich wel al van tevoren inschrijven. Flexibiliteit wordt nauwelijks gebruikt om op het laatste moment nog in te schrijven voor een wedstrijd of om op veel verschillende plekken door de hele stad te spelen. Spelers hebben een planning en passen de keuze voor hun wedstrijden daarop aan. Veel spelers gaven dan ook aan zich te beperken tot een aantal locaties in de buurt, waarbij enkele van hen het liefst ook vaste dagen in de week aanhouden. Zo zou er gesteld kunnen worden dat er juist enige vastigheid wordt gecreëerd, met als belangrijk kenmerk dat hier ook weer vanaf kan worden gezien. Met uitzondering van twee spelers werd afstand van huis tot het veld als belangrijkste factor gezien in de keuze voor een bepaald veld. Bij één van hen ging het om het type spel (11 tegen 11 i.p.v. 6 tegen 6) en de ander, die enkel een week in Nederland verbleef, wilde vooral van de kans gebruik maken om op bijzondere velden, zoals op het dak van een gebouw te spelen. Afstand werd in alle gevallen uitgedrukt in het aantal minuten dat het kost om op de plek van bestemming te komen. Opvallend was dat de meesten van hen aangaven niet langer dan een kwartier te willen fietsen naar een veld, en dus enkel de veldjes binnen deze radius als optie zagen. De buurt als sociaal of geografisch construct was voor de deelnemers van geen enkel belang.

4.2 Individuele motieven

- Welke individuele motieven spelen een rol in keuze voor deelname aan flexibele voetbalwedstrijden?

De uiteindelijke keuze om te gaan voetballen bij FC Urban bestaat voor iedereen uit een set van andere motieven. Toch is het mogelijk om uit de interviews een aantal gedeelde motieven te destilleren. Enerzijds lijken spelers te willen ontsnappen aan de sleur van het dagelijks leven, of in één geval zelfs aan eenzaamheid. Anderzijds zijn spelers juist naar iets op zoek. Ze worden met name gedreven door intrinsieke motivatie, omdat verplichtingen en eventuele straffen, beloningen of sociale druk bij deze vorm van voetbal praktisch afwezig zijn. De intrinsieke motivatie wordt in eerste instantie gevormd door de wil om gezond en fit te worden of blijven. Elk van de participanten gaaf aan dat dat voor hun een belangrijke reden was om te gaan sporten. Opvallend was dat de helft van hen aangaf ook individueel te willen sporten, in de vorm van hardlopen of in de sportschool, maar dat zelden tot nooit deed. Ze gaven hierbij aan dat het lastiger is om jezelf zonder vooraf gemaakte afspraken met anderen in beweging te krijgen. Bij FC Urban is dat anders. Je maakt een afspraak voor een wedstrijd waaraan ook anderen deelnemen, wat meer houvast biedt dan enkel een afspraak met jezelf. Daarnaast geven de spelers aan dat zij voetbal simpelweg leuker vinden dan andere vormen van sport. Het competitie- en spelelement in de sport zorgt voor meer plezier en daarmee ook automatisch meer motivatie. Toch zorgt dit er niet voor dat zij winnen belangrijker vinden dan het plezier waarmee zij voetballen. Winnen maakt de wedstrijd zelf leuker, maar het is niet het hoofddoel. “Gewoon lekker een potje voetballen” was een uitspraak die in meerdere interviews terugkwam. Voor sommige spelers was dit ook een reden om zich juist bij FC Urban aan te sluiten. Zij zagen het niet zitten om in een traditioneel team te spelen omdat hun idee was dat het daar meer om het winnen gaat, terwijl zij enkel recreatief willen spelen. Onderlinge strijd lijkt nauwelijks aanwezig, zowel binnen het team als met de tegenstander als met de gehele community door middel van de ranglijsten.

Naast het sportieve element was er bij de participanten ook nog een sociale. Vooral voor de spelers die oorspronkelijk niet uit Nederland komen en nog geen uitgebreid netwerk hebben opgebouwd was het ontmoeten van nieuwe mensen een reden om zich bij FC Urban aan te sluiten. Enkelen van hen zagen het als een goede kans om nieuwe vriendschappen op te bouwen. Met name onder de Nederlandse participanten heerste juist het idee dat zij FC Urban zagen als een alternatief van een wedstrijdvoetbal met hun vrienden. Zo beschreef Martijn:

“Het liefst zou je gewoon zelf met je eigen vrienden een veldje op gaan maar dat is echt niet meer te plannen merk ik. Vroeger kon je gewoon de straat op gaan en was er altijd wel iemand die wilde spelen maar op deze leeftijd heeft iedereen weer verschillende verplichtingen dus dat gaat gewoon niet. Daarom vind ik dit wel gewoon een mooi alternatief.”

FC Urban brengt op deze manier mensen samen die dezelfde instelling en verlangens hebben, iets wat binnen het eigen netwerk niet zou zijn gelukt, wordt mogelijk door aansluiting te zoeken met het grotere netwerk van voetballers bij FC Urban. Op deze manier ontmoeten ze mensen met wie ze kunnen voetballen. In tegenstelling tot enkele internationale spelers waren drie van de vier Nederlandse spelers niet op zoek naar verder contact buiten de wedstrijden om.

4.3 FC Urban en de traditionele voetbalclub

- Hoe verhoudt FC Urban zich tot de traditionele voetbalclub?

De feitelijke verschillen tussen FC Urban en de traditionele club die in het methodehoofdstuk zijn belicht dragen uiteraard bij aan verschillen in perceptie over beide aanbieders. Opvallend is dat van de 10 participanten er 3 nooit bij een traditionele club hebben gespeeld, en er enkel 2 nog actief zijn bij zo'n club. De drempel om aansluiting te vinden bij een traditionele club lijkt een stuk hoger dan bij FC Urban. Redenen die werden aangedragen om niet bij een traditionele club aan te sluiten waren bijvoorbeeld het gebrek aan contacten om bij een team aan te sluiten, de inschatting van het eigen niveau en het aangaan van verplichtingen. Doordat er bij FC Urban van tevoren geen lange verbinding aan hoeft te worden gegaan is dit model voor veel spelers gunstiger doordat het de drempel verlaagt en er altijd van de keuze kan worden afgestapt wanneer het niet bevalt, of niet langer uitkomt. Met name voor de spelers die hun eigen niveau laag inschatten (enkele spelers hebben nooit eerder gevoetbald) was dit van belang. Zij wisten van tevoren niet wat het gemiddelde niveau was en of hun eigen niveau door de andere spelers geaccepteerd zou worden. Zo beschreef Vishal (29):

“...since I have never played football before, I was a bit hesitant to join it. I'm 29 years old and I was kind of hesitant that I would not be able to catch up with the other people playing here, that I was not going to be able to play because of my level. But I must say I have gotten incredible support from the people at FC Urban.”

Als hij deze steun van anderen niet had gekregen zou hij al eerder zijn gestopt. Op deze manier is FC Urban ook voor spelers die niet of nauwelijks gevoetbald hebben in hun jeugd zowel een gemakkelijk in- als uitstapmodel in de sport.

De respondenten die wel in een traditioneel team speelden of hebben gespeeld gaven aan dat de onderlinge verbanden daar van een hele andere aard zijn. Vooral door de wederkerigheid van contacten en het gegeven dat je als team samen ergens aan werkt, namelijk een heel seizoen dat samen volbracht dient te worden. FC Urban biedt daarentegen wel de zekerheid dat je altijd speelt, in tegenstelling tot traditionele teams, waarbij het kan zijn dat je een gedeelte van de wedstrijd op de reservebank moet doorbrengen. Drie van de tien spelers gaven aan dat hun keuze voor FC Urban ook samenhang met de lagere kans op blessures die zij hier voorzagen. Ook de mogelijkheid tot het stopzetten van het abonnement nam het risico weg dat zij ergens aan vast bleven zitten wanneer dit wel zou gebeuren.

4.4 Beleving

- Hoe worden de wedstrijden en de bijkomende sociale interacties beleefd door deelnemers van FC Urban?

4.4.1 Wedstrijd

De wedstrijden worden door de participanten op verschillende manieren beleefd. Het lijkt vooral te maken te hebben met het referentiekader dat de spelers hebben. Spelers die vroeger bij een traditionele club hebben gespeeld beschrijven de wedstrijden als rustig en tam, terwijl spelers die dit nooit of maar kort hebben gedaan het tempo hoger vinden liggen. Zo zei Rutger, die in zijn jeugd bij een traditionele club actief was:

“Je merkt wel dat het allemaal wat tam is en dat iedereen maar een beetje wat doet. Maar ik vind dat allemaal wel prima. Ik doe lekker m'n ding en vind het gewoon fijn om lekker sportief bezig te zijn.”

Het toont aan dat spelers bereid zijn hun verwachtingen aan te passen en het spel te nemen zoals het is. De sport wordt op deze manier ook echt op een individuele manier beleefd. Het competitieve en collectieve element van voetbal is voor de spelers minder interessant dan het vermaak en de fysieke en mentale voordelen die zij door het sporten zelf ervaren. Het is dan ook moeilijk om echt te kunnen spreken over een team. De teams worden enkele minuten voor aanvang van de wedstrijd verdeeld. Het zorgt ervoor dat er van tevoren weinig onderlinge binding is. Spelers zeggen dat het vaak van de wedstrijden afhangt hoe het teamgevoel zich ontwikkelt. Liam beleefde het als volgt:

“Het voelt wel alsof je met je team speelt, iedereen werkt samen en iedereen wil het. Maar als je begint te verliezen, dan voelt het soms alsof je met een stel vreemdelingen speelt.”

4.4.2 Sociale interacties

De sociale interacties voor de wedstrijden worden door de spelers veelal als afwachtend beschouwd. Voor en na de wedstrijden is er simpelweg ook weinig tijd om contact te maken en gesprekken aan te gaan. Spelers komen vlak van tevoren aan en beginnen meteen met hun warming up. Tijdens de wedstrijden is sportiviteit geboden en blijven sociale interacties beperkt tot coaching. De minuut drinkpauze op de helft van de wedstrijd biedt ook weinig gelegenheden tot gesprekken en vaak blijven deze beperkt tot de wedstrijd zelf en het strijdplan voor de tweede helft. Na de wedstrijden is het ijs vaak gebroken en gaat iedereen op ontspannen wijze met elkaar om. Er wordt vaak nog wat water gedronken en nagepraat over de wedstrijd. Toch lijkt er geen cultuur te bestaan om buiten de wedstrijden om iets te ondernemen met andere spelers. Hoewel een deel van de respondenten aangaf hier zeker voor open, of zelfs naar op zoek te zijn, blijft het contact beperkt tot de wedstrijden zelf. De meeste spelers gaan vlak na de wedstrijd weer meteen hun eigen gang.

Vishal, die van iedere participant de meeste wedstrijden (44) heeft gespeeld, vertelt wel dat het sociale contact ten goede veranderde naarmate hij vaker ging spelen. Omdat deelnemers vaak wedstrijden spelen bij hun in de buurt ontmoeten zij andere spelers die ook vaker op dezelfde veldjes spelen. Het zorgt voor een wederkerigheid van contacten die ook zorgt voor een verandering in de groepsdynamiek. Vishal illustreerde:

“And now it has come to such a state that the four days that I play football, I know more than half of the people here. We greet each other really welcoming, everybody is just so nice.”

4.5 FC Urban als gemeenschap

- Is er onder de deelnemers van FC Urban sprake van een gemeenschap, en waardoor wordt deze gekenmerkt?

De deelnemers van FC Urban verschillen in veel opzichten van elkaar. De deelnemers zijn dan wel allemaal man en de leeftijd verschilt onderling niet veel, de verschillen zitten hem met name in afkomst en niveau. Voor een deel van de deelnemers is deze diversiteit juist een reden om zich welkom te voelen en aansluiting te vinden in de groep. Onder alle deelnemers bestaat een gedeelde interesse in het voetballen, wat lijkt te zorgen voor een ‘melting pot’ van individuen met hele verschillende achtergronden die elkaar allemaal accepteren. Zhaheer beschreef het als volgt:

“You got a lot of different people here and the football brings us together. Every type of sport, and especially team sports does that. And here at FC Urban you have interested and motivated players, it doesn’t matter how good or bad you are, where you come from, everyone just comes here to play...”.

Ondanks de taalbarrière waar enkele spelers last van hebben lijkt iedereen vriendelijk met elkaar om te gaan. Wel wordt aangegeven dat het aangaan van verdere verbinding hierdoor bemoeilijkt wordt. Van de tien participanten gaven er zes aan zich (nog) geen onderdeel te voelen van een gemeenschap. Hun verhalen lieten echter zien dat zij wel degelijk als node in een lichte gemeenschap met één grote gedeelde interesse kunnen worden gezien. Hoe vaker iemand speelt, hoe meer diegene lijkt op te gaan in een netwerk dat tijdens en rond de potjes wordt opgebouwd. Bij elke wedstrijd ontmoeten de spelers nieuwe mensen, die op die manier aan het eigen netwerk worden toegevoegd. Door het komen en gaan van spelers zijn de verbindingen echter grotendeels vluchtig.

Het lijkt er niet op dat het mogelijk is om te spreken van één grote gemeenschap onder alle leden van FC Urban. De geografische component zorgt ervoor dat niet alle spelers met elkaar in contact komen, en zich daardoor ook op geen enkele manier met elkaar verbonden voelen. Toch lijkt het alsof er een lichte gemeenschap bestaat waarbij iedereen zich makkelijk kan aansluiten en ook weer uit kan stappen. Iedereen met een lidmaatschap heeft namelijk gewoon recht op spelen.

5. Conclusie

In de conclusie wordt een antwoord geformuleerd op de volgende hoofdvraag:

Wat is de invloed van individualisering en flexibilisering op de motivatie van individuen om te gaan voetballen en de manier waarop zij de sport beleven?

Spelers bij FC Urban beleven het voetbal als een recreatief uitstapje uit hun normale leven, als iets wat ze kunnen (en niet moeten) doen wanneer het hun uitkomt. Zij passen hun speelschema's aan op hun persoonlijke verplichtingen en hoeven nooit een permanente binding aan te gaan. Op deze manier zorgt individualisering voor een verschuiving van de collectieve ervaring van een traditioneel team, naar de individuele ervaring van een individu. Het team- en gemeenschapsgevoel is nog steeds wel degelijk aanwezig, het wordt alleen op een minder sterke manier ervaren. Hoewel spelers zich vaak voor dezelfde wedstrijden (qua locatie en tijd) inschrijven, zijn er geen vaste teams. Doordat de spelers telkens met andere mensen samenspelen is het niet mogelijk om als team een relatie op te bouwen of richting een gezamenlijk doel te werken. Het teamgevoel blijft daardoor beperkt tot de wedstrijden zelf en wordt dikwijls ook nog eens beïnvloed door hoe de wedstrijd uitpakt. Toch lijkt dit de spelers bij FC Urban niet in de weg te staan. Het voetballen komt op de eerste plek en daar zijn nou eenmaal andere mensen voor nodig. FC Urban biedt het platform waar deze mensen elkaar kunnen ontmoeten. Het platform zorgt voor een spelersnetwerk dat gekenmerkt wordt door een hoge mate van diversiteit, zowel in achtergrond als in niveau. Bij de wedstrijden zorgt dit voor een fysieke en sociale omgeving waarbinnen alle spelers zich welkom lijken te voelen. De grote verscheidenheid, gecombineerd met het maandelijks opzegbare abonnement, maakt van FC Urban het ideale in- en uitstapmodel voor welke voetballer dan ook. Competitie gaat hand in hand met sportief gedrag en is voor de meeste spelers niet belangrijker dan spelplezier. Door met gelijkgestemden iets te doen wat iedereen leuk vindt krijgt elk individu de kans om te ontsnappen aan het dagelijks leven en plezier te vinden in de sport.

FC Urban faciliteert dus een uitgebreid netwerk van allerlei voetballers die het leuk vinden om (in de meeste gevallen) enkele keren per maand een wedstrijdje te voetballen. Het zorgt ervoor dat er binnen het grotere netwerk van alle spelers lichte gemeenschappen lijken te ontstaan van spelers die vaker op dezelfde veldjes spelen. Het zijn open gemeenschappen die elkaar ook overlappen maar waartoe spelers makkelijk kunnen worden opgenomen, en ook weer uit kunnen stappen. Deze fluïde gemeenschappen bestaan door een herhaling van contacten, wat de voetbalbeleving van de spelers ten goede beïnvloed. Omdat een deel van de spelers bewust op zoek is naar sociale interactie en verbindingen is dit voor hun een extra motivatie om deel te nemen aan de sport. Voetbal lijkt namelijk te verbreederen. Waar spelers in eerste instantie afwachtend zijn in het sociale contact, verandert dit gedurende de wedstrijden al. Wanneer spelers vaker gaan spelen en terugkomen op dezelfde veldjes zorgt wederzijdse herkenning voor een ander soort contact, wat niet alleen het individu, maar ook de sfeer op en rond het veld verbetert. Wel dient hierbij vermeld te worden dat het contact ook echt alleen beperkt blijft tot de wedstrijden zelf, al gaven verschillende spelers aan ervoor open te staan ook naast het voetbal iets te ondernemen met andere spelers. Het toont aan dat de onderlinge verbanden erg licht zijn. De deelnemers zien en beleven de sport als één of twee uur sport en plezier, waarna zij allemaal weer terug kunnen naar hun eigen leven. Hoe die uurtjes worden ingevuld wordt nog wel bepaald door het aanwezige collectief. FC Urban is op die manier een platform waar een individuen met compleet verschillende levens hun gedeelde interesse kunnen profileren. Op die manier heeft de individualisering en flexibilisering ervoor gezorgd dat het individuele plezier bij het voetbal belangrijker is geworden, zonder daarbij het collectieve spelplezier in de weg te zitten. Echter heeft het ook voor een verschuiving gezorgd in de sociale component van voetbal, van een vaste set zwaardere verbindingen naar een uitgebreidere en meer fluïde set van hele lichte verbindingen.

6. Discussie

FC Urban lijkt als flexibele aanbieder van voetbal volledig in lijn te staan met de individualiseringstrend die door bijvoorbeeld Beck (1992) en Korpela (2014) wordt beschreven. Het beschrijft een trend waarbij individuen hun eigen interesses en beoogde levensstijl najagen, zonder dat het andere verplichtingen (met name werk) in de weg zit. Op dit gebied kwamen de resultaten overeen met de verwachtingen op basis van bovengenoemde theorie. Voetballers bij FC Urban hebben het gevoel zelf de controle over hun leven in handen te hebben. Of het gevoel van controle ook daadwerkelijkheid leidt tot meer autonomie of dat de afhankelijkheden enkel verplaatsen zou als aanleiding voor vervolgonderzoek kunnen gelden.

Putnam (2015) beschreef een afname van het belang van de gemeenschap. Op basis van dit onderzoek zou met betrekking tot voetbal geconcludeerd kunnen worden dat het verenigings- en gemeenschapsleven niet per se minder belangrijk is geworden, het krijgt door de individualisering enkel een heel ander karakter. De sport en de vereniging (wat FC Urban in principe wel is) zorgen er wel voor dat gelijkgestemden samen komen, maar de echte overbruggende functie van gemeenschappen blijft uit. Het zorgt ervoor dat er sociaal kapitaal tussen mensen met verschillende achtergronden nauwelijks wordt overgebracht. Er kan dus enkel worden geconstateerd dat iedere speler bij FC Urban welkom en geaccepteerd is, volledige sociale integratie zoals die door Diaz (2012) beschreven wordt blijft door deze manier van voetbal te bedrijven wel uit. De gemeenschappen die bij FC Urban worden gevormd lijken daarvoor te divers, zwak en fluïde. Hoe de netwerken bij FC Urban precies in elkaar zitten is uit dit onderzoek onmogelijk op te maken, een netwerkonderzoek onder de leden zou de onderlinge banden en de gemeenschappen die erdoor ontstaan in kaart kunnen brengen.

Een andere implicatie van deze manier van spelen is dat spelers zelf initiatief dienen te nemen om te gaan spelen. De motivatie kon nog wel enigszins uit de gemaakte afspraak komen, maar deze kon altijd nog worden afgezegd. Individuele intrinsieke motieven voor dat iemand wilde gaan voetballen. De drang naar plezier maken, gezond blijven en ontsnappen uit het dagelijks leven zijn bij de spelers de belangrijkste redenen om te gaan sporten. Hiermee kan het voetbal bij FC Urban eerder gezien worden als participatie- dan prestatiesport (op basis van *Kerkmodel van de sport* (Scheerder et al, 2011)). Hoe deze twee categorieën zich tegen elkaar verhouden en of er door individualisering over de hele breedte van de sport een verschuiving waarneembaar is richting de participatiesport is door dit onderzoek niet bekend. FC Urban kan namelijk wel beschouwd worden als een uiting van individualisering in de voetbalsport, maar dit betekent niet dat het onderzoek te generaliseren is op de hele sport. Traditionele clubs zijn veelal onveranderd gebleven terwijl FC Urban juist op de veranderde vraag is ingesprongen. Ook voor traditionele clubs heeft individualisering waarschijnlijk gevolgen, maar op wat voor manier deze zich uiten is uit dit onderzoek onmogelijk op te maken. Een vervolgonderzoek naar de invloed van individualisering op traditionele voetbalclubs en eventuele problemen en kansen zou daarom relevant zijn.

7. Referenties

- Agnew, D., & Drummond, M. (2011). A sense of belonging: sport, masculinity and the team environment. In *27 the ACHPER International Conference* (p. 267).
- Angelici, M., & Profeta, P. (2023). Smart working: work flexibility without constraints. *Management Science*.
- Barget, E., & Chavinier-Rela, S. (2017). The analysis of amateur sports clubs funding: a European perspective. *Athens Journal of Sports*, 4(1), 7-34
- Baumann, M. (2000). Diaspora: genealogies of semantics and transcultural comparison. *Numen*, 47(3), 313-337.
- Baxter, D., & Pelletier, L. G. (2020). The roles of motivation and goals on sustainable behaviour in a resource dilemma: A self-determination theory perspective. *Journal of environmental psychology*, 69, 101437.
- Beck, U. (2002). *Individualization: Institutionalized individualism and its social and political consequences* (Vol. 13). Sage.
- Boeije, H. (2002). A purposeful approach to the constant comparative method in the analysis of qualitative interviews. *Quality and quantity*, 36, 391-409.
- Chung, H., & Van der Lippe, T. (2020). Flexible working, work–life balance, and gender equality: Introduction. *Social Indicators Research*, 151(2), 365-381.
- Crum, B. J. (1991). 'Sportification' of society and internal sports differentiation. *Spel En Sport*, (1), 2-7.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York, NY: Plenum Press.
- Diaz, M. E. D. (2012). Asian embeddedness and political participation: Social integration and Asian American voting behavior in the 2000 presidential election. *Sociological Perspectives*, 55(1), 141-166.
- Duyvendak, J. W. (2004). De individualisering van de samenleving en de toekomst van de sociologie. *Tijdschrift Sociologie*, 51(3-4), 495-506.
- Eime R. M., Young J. A., Harvey J. T., Charity M. J., Payne W. R. (2013) A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: informing development of a conceptual model of health through sport. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10 (1), 98.
- Evans, M. B., Eys, M. A., & Bruner, M. W. (2012). Seeing the “we” in “me” sports: The need to consider individual sport team environments. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 53(4), 301.
- Evans, M. B., & Eys, M. A. (2015). Collective goals and shared tasks: Interdependence structure and perceptions of individual sport team environments. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 25(1), e139-e148.
- Gemar, A. (2020). Sport as culture: Social class, styles of cultural consumption and sports participation in Canada. *International Review for the Sociology of Sport*, 55(2), 186-208.
- Granovetter, M. S. (1973). The strength of weak ties. *American journal of sociology*, 78(6), 1360-1380.
- Hall, G., Laddu, D. R., Phillips, S. A., Lavie, C. J., & Arena, R. (2021). A tale of two pandemics: How will COVID-19 and global trends in physical inactivity and sedentary behavior affect one another?. *Progress in cardiovascular diseases*, 64, 108.
- Harris, S., Nichols, G., & Taylor, M. (2017). Bowling even more alone: Trends towards individual participation in sport. *European sport management quarterly*, 17(3), 290-311.
- Hurenkamp, M., & Duyvendak, J. W. (2008). De zware plicht van de lichte gemeenschap. *Krisis*, 28(1), 1-14.
- Jack, S. L. (2005). The role, use and activation of strong and weak network ties: A qualitative analysis. *Journal of management studies*, 42(6), 1233-1259.
- Jones, C. R., Ferreday, D., & Hodgson, V. (2008). Networked learning a relational approach: weak and strong ties. *Journal of computer assisted learning*, 24(2), 90-102.
- Khaund, S. (2020). Blockchain: From Fintech to the future of sport. *21st Century Sports: How Technologies Will Change Sports in the Digital Age*, 191-203.

- Korpela, M. (2014). Lifestyle of freedom? Individualism and lifestyle migration. *Understanding lifestyle migration: Theoretical approaches to migration and the quest for a better way of life*, 27-46.
- Lee, S. A., Ju, Y. J., Lee, J. E., Hyun, I. S., Nam, J. Y., Han, K. T., & Park, E. C. (2016). The relationship between sports facility accessibility and physical activity among Korean adults. *BMC public health*, 16, 1-8.
- Ley, C. (2020). Participation motives of sport and exercise maintainers: Influences of age and gender. *International journal of environmental research and public health*, 17(21), 7830.
- Lindholm, J. (2019). The Netflix-ication of sports broadcasting. *The International Sports Law Journal*, 18, 99-101.
- Mallia, L., Lucidi, F., Zelli, A., Chirico, A., & Hagger, M. S. (2019). Predicting moral attitudes and antisocial behavior in young team sport athletes: A self-determination theory perspective. *Journal of Applied Social Psychology*, 49(4), 249-263.
- Mutz, M., Müller, J., & Reimers, A. K. (2021). Use of digital media for home-based sports activities during the COVID-19 pandemic: results from the German SPOVID survey. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(9), 4409.
- Newcomer, K. E., Hatry, H. P., & Wholey, J. S. (Eds.). (2015). *Handbook of practical program evaluation*. San Francisco, CA: Jossey-Bass & Pfeiffer Imprints, Wiley.
- Nichols G, Tacon R and Muir A (2012) Sports clubs' volunteers: Bonding in or bridging out? *Sociology* 47(2): 350–367.
- Pawlowski, T., & Schüttoff, U. (2019). Sport and social capital formation. *The SAGE Handbook of Sports Economics*. London: Sage, 54-63.
- NOC*NSF (2023). *Zo sport Nederland NOCNSF Sportonderzoek*. <https://nocnsf.nl/wat-doet-nocnsf/sport-in-nederland/sportonderzoek/zo-sport-nederland>
- Pawlowski, T., & Schüttoff, U. (2019). Sport and social capital formation. *The SAGE Handbook of Sports Economics*. London: Sage, 54-63.
- Pluhar, E., McCracken, C., Griffith, K. L., Christino, M. A., Sugimoto, D., & Meehan III, W. P. (2019). Team sport athletes may be less likely to suffer anxiety or depression than individual sport athletes. *Journal of sports science & medicine*, 18(3), 490.
- Putnam, R. D. (2015). Bowling alone: America's declining social capital. In *The city reader* (pp. 188-196). Routledge.
- Ryan, L. (2022). The direct and indirect role of migrants' networks in accessing diverse labour market sectors: an analysis of the weak/strong ties continuum. In *Revisiting Migrant Networks: Migrants and their Descendants in Labour Markets*(pp. 23-40). Springer International Publishing.
- Ryan, R. M. (2017). *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. The Guilford Press A Division of Guilford Publications, Inc. New York.
- Scheerder, J., Claes, E., & Vanreusel, B. (2014). Sportief (en) innovatief in een veranderende samenleving. *Een verkennende analyse van good practices als inspiratie voor de clubsport van de toekomst*.
- Scheerder, J., Thibaut, E., Pauwels, G., Vandermeersch, H. & Vos, S. (2011). *Sport in clubverband. Analyse van de clubgeorganiseerde sport in Vlaanderen*. (Deel 1) (Beleid & Management in Sport 8). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.
- Scheerder, J., Vandermeersch, H., Van Tuyckom, C., Hoekman, R., Breedveld, K., & Vos, S. (2011). Understanding the game: Sport participation in Europe: Facts, reflections and recommendations.
- Spaaij, R. (2015). Refugee youth, belonging and community sport. *Leisure studies*, 34(3), 303-318.
- Taha, N. (2019, 4 september). FC Urban is de Netflix van het voetbal: 'Traditionele clubs zijn niet meer van deze tijd'. *AD*. <https://www.ad.nl/werk/fc-urban-is-de-netflix-van-het-voetbal-traditionele-clubs-zijn-niet-meer-van-deze-tijd~a00aee53/>
- Taylor, T. A. (2018). On-demand service platforms. *Manufacturing & Service Operations Management*, 20(4), 704-720.

- Visser, W. (2021, 14 Maart). Politici zijn sporthaters: we zitten in een bewegingscrisis die ons levensjaren gaat kosten. *Volkskrant*. <https://www.volkskrant.nl/sport/politici-zijn-sporthaters-we-zitten-in-een-bewegingscrisis-die-ons-levensjaren-gaat-kosten~be031947/>
- Vogels, R. (2014). Sportdeelname van niet-westerse migranten. *Tiessen-Raaphorst, A. Uitstappers en doorzetters. De persoonlijke en sociale context van sportdeelname en tijdsbesteding aan sport*, 67-88.
- Walseth, K. (2006). Sport and belonging. *International review for the sociology of sport*, 41(3-4), 447-464.
- Wellman, B. (2018). The network community: An introduction. In *Networks in the global village* (-47). Routledge.
- Wicker, P., Hallmann, K., & Breuer, C. (2012). Micro and macro level determinants of sport participation. *Sport, business and management: an international journal*, 2(1), 51-68.
- Wittenberg E. (2022, 23 Juni). Is het zinvol om mee te doen aan Nederland in beweging? *NRC*. <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/06/23/is-het-zinvol-mee-te-doen-aan-nederland-in-beweging-a4134339>
- Zervou, F., Stavrou, N. A., Koehn, S., Zounhia, K., & Psychountaki, M. (2017). Motives for exercise participation: The role of individual and psychological characteristics. *Cogent psychology*, 4(1), 1345141.

Appendix 1: Topiclijst

Thema	Subthema	Voorbeeldvraag
Introductie		Heb je begrepen wat het doel is van het onderzoek en geef je toestemming voor het gebruik van jouw antwoorden?
Schets van leven van de participant	Werk	Wat voor werk doe je?
	Sport	Hoe zien je dagen er normaal gesproken uit? Hoe belangrijk is sport voor je?
	Achtergrond	Heb je ook op een normale voetbalvereniging gezeten? Waar kom je vandaan? / Woon je in de buurt? Hoe kies je de wedstrijden uit die je wilt gaan spelen?
FC Urban en de voetbalclub	Verschillen	Wat zijn voor jou de belangrijkste verschillen tussen een traditionele club en FC Urban?
	Overeenkomsten	Wat zijn voor jou de belangrijkste overeenkomsten tussen een traditionele club en FC Urban?
Netwerk		Ken je meer mensen die bij FC Urban spelen? Hoe verloopt het contact met andere deelnemers? Zie je andere deelnemers wel eens buiten het voetballen om?
Motivatie		Waarom heb je gekozen voor deze manier van voetballen? Wat zijn voor jou de belangrijkste redenen om te gaan sporten? Zijn er ook nadelen verbonden aan het spelen bij FC Urban?
Ervaring		Hoe ervaar je het spel zelf? Wat als je het vergelijkt met een training of wedstrijd bij een traditionele club? Wat vind je ervan om telkens in een ander team te spelen? Hoe zou je het team, of het teamgevoel beschrijven?
Individualisering	Economisch	Speelt je werk een rol in de keuze voor FC Urban? Wat vind je van de maandelijkse abonnementen (in tegenstelling tot jaarlijkse contributie)?
	Maatschappelijk	Zie je jezelf als onderdeel van een gemeenschap? Zo ja, zou je die kunnen beschrijven? Voel je je verbonden met andere mensen uit de buurt, of uit je omgeving?
	Individueel	Vind je dat FC Urban bij jouw leven/levensstijl past? Op wat voor manier?